Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader

Aangepast op: 02-01-2026

Inhoud

Inleiding
- Verantwoordelijkheden binnen kinderopvangorganisaties
- Verantwoordelijkheid en taken binnen een gastouderbureau
- Indeling van dit protocol

De meldcode
- Meldnormen
- Situaties van onveiligheid
- Afwegingsvragen
- Vertrouwensinspecteur

Overzicht wettelijke verplichte stappen meldcode
1. In kaart brengen van signalen
2. Collegiale consultatie
3. Gesprek met betrokkene(n) en kind
4. Wegen van geweld en/of kindermishandeling
5. Beslissen

Wettelijke verplichtingen

Participatie van kinderen

Bijlage(n)
- Definities en voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure
- Sociale kaart
- A4 belangrijke info voor pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijf de Kei

Inleiding

Wanneer een kinderopvangorganisatie geconfronteerd wordt met signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang is het van belang dat hier op een professionele manier mee wordt omgegaan. Dit protocol is, met inachtneming van geldende wetgeving, opgesteld om kinderopvangorganisaties handvatten te bieden in dit soort situaties.

Verantwoordelijkheden binnen kinderopvangorganisaties

Het is van belang dat verantwoordelijkheden van medewerkers van kinderopvangorganisaties, waar het gaat om vermoedens van kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag, goed zijn vastgelegd. De verantwoordelijkheden per functie zijn:

- **De beroepskracht/pedagogisch medewerker** dient deskundig te zijn in het herkennen en bespreken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling. Onder signaleren wordt verstaan het waarnemen en interpreteren van aanwijzingen in gedrag en lichamelijk welzijn van het kind, in het gedrag van de ouders en in de gezinsomgeving die mogelijk wijzen op huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze signalen dienen zo snel mogelijk te worden neergelegd bij de aandachtsfunctionaris. De beroepskracht dient ook alert te zijn op signalen die wijzen op een geweld- of zedendelict gepleegd door een collega of signalen die wijzen op seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.
- **De aandachtsfunctionaris** heeft een centrale en adviserende rol in de stappen rond het signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling in huiselijke kring. Het advies is daarom om een aandachtsfunctionaris aan te stellen. Deze beroepskracht is meestal een leidinggevende of ervaren senior en dient het onderwerp huiselijk geweld en kindermishandeling binnen de instelling te borgen. Hiertoe dient de aandachtsfunctionaris deskundig te zijn in het signaleren, handelen en delen van zorg en op de hoogte te zijn van de werkwijze van de meldcode en de afspraken binnen de eigen organisatie. De aandachtsfunctionaris heeft tevens contact met externe partijen als bijvoorbeeld Veilig Thuis. De bijscholing van de aandachtsfunctionaris vindt jaarlijks plaats via trainingen vanuit de LVAK.
- **De houder of directie** draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit protocol. De houder/directie is verantwoordelijk voor het opnemen van de meldcode in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid en dat deze aansluit op werkprocessen binnen de organisatie. De houder/directie draagt er zorg voor dat beroepskrachten binnen de organisatie op de hoogte zijn van de meldcode en er naar kunnen handelen. De houder/directie stelt een aandachtsfunctionaris aan en geeft deze mandaat en de ruimte deze functie naar behoren uit te oefenen.
  De houder/directie is bij het vermoeden van een geweld- of zedendelict door een collega verplicht om in contact te treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs en ook tot het doen van aangifte als er sprake is van een reëel vermoeden.
  De directie vervult daarnaast een centrale rol in de route bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en de route grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.
-

Verantwoordelijkheid en taken binnen een gastouderbureau

Binnen het werkproces van een gastouderbureau spelen meer partijen een rol, daarom is hiervoor specifiek een toelichting opgenomen. De verschillende partijen zijn de gastouder met eventuele eigen kinderen en andere volwassenen in diens huishouden (huisgenoten), de (vraag)ouder met diens kind(eren) en de bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau. Zowel het kind dat wordt opgevangen als het kind van de gastouder kan slachtoffer zijn van huiselijk geweld en kindermishandeling en zowel dader als slachtoffer zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zowel de gastouder (en andere volwassenen in diens huishouden) als de (vraag)ouder als iemand anders in de directe omgeving kan dader zijn van huiselijk geweld en kindermishandeling.

- **De gastouder** dient te kunnen signaleren en deskundig te zijn in het herkennen en bespreken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling. De gastouder dient ook alert te zijn op signalen die wijzen op seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Deze signalen dienen zo snel mogelijk te worden neergelegd bij de bemiddelingsmedewerker. De aandachtsfunctionaris dient met de gastouder te overleggen welke rol hij/zij heeft in vervolgstappen (zoals observeren of een gesprek voeren met de vraagouder). De verantwoordelijkheid voor het volgen van de stappen ligt bij de aandachtsfunctionaris, de directie van het gastouderbureau is eindverantwoordelijk. Een gastouderbureau wordt geadviseerd om de deskundigheidsbevordering van gastouders op dit onderwerp een structurele plek te geven in het scholingsplan.
- **De aandachtsfunctionaris** heeft een centrale en adviserende rol in de stappen rond het signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling in huiselijke kring. Het advies is daarom om een aandachtsfunctionaris in te stellen. Deze medewerker is alert op het onderwerp huiselijk geweld en kindermishandeling en dient het onderwerp te bespreken bij intakes met gastouder en vraagouder. Daarom lijkt de bemiddelingsmedewerker de aangewezen persoon om op te treden als aandachtsfunctionaris. Hij/zij moet deskundig zijn in het signaleren, handelen en delen van zorg en op de hoogte zijn van de werkwijze van de meldcode en de afspraken binnen de eigen organisatie. Het wordt sterk aanbevolen om de aandachtsfunctionarissen hierin te scholen.
- **De houder of directie van het gastouderbureau** draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit protocol. De houder/directie is er verantwoordelijk voor dat de meldcode wordt opgenomen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid en dat deze aansluit op werkprocessen binnen de organisatie.
  De houder/directie draagt er zorg voor dat de gastouders op de hoogte zijn van de meldcode en er naar kunnen handelen.
  De houder/directie stelt een aandachtsfunctionaris aan en geeft deze mandaat en de ruimte om deze functie naar behoren uit te oefenen.
  De houder/directie is bij het vermoeden van een geweld- of zedendelict door een collega verplicht om in contact te treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs en ook tot het doen van aangifte indien er sprake is van een reëel vermoeden.
  De houder/directie vervult daarnaast een centrale rol bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en de route grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Gastouder en (vraag)ouder kunnen beide signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling neerleggen bij de aandachtsfunctionaris. Deze zal in beperkte mate zelf signalen kunnen herkennen aangezien hij/zij beperkt aanwezig is gedurende de opvang. In alle gevallen verzamelt de aandachtsfunctionaris signalen en zet vervolgstappen.
De taken en verantwoordelijkheden van een aandachtsfunctionaris kunnen zowel worden neergelegd bij een bemiddelingsmedewerker als bij een direct leidinggevende. Dit is afhankelijk van de grootte van het gastouderbureau en de afspraken die hierover intern worden gemaakt. Het is aan te bevelen om als gastouderbureau ten minste één aandachtsfunctionaris aan te stellen.

Indeling van dit protocol

1. Kinderopvangorganisaties zijn sinds 1 juli 2013 wettelijk verplicht een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben, net als in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie. Vanaf 1 januari 2019 is het daarnaast verplicht om binnen de meldcode te werken met een afwegingskader. Deze verandering in wetgeving is de aanleiding voor het opstellen van dit protocol.

2. Sinds 1 juli 2013 geldt er ook een meldplicht specifiek voor de kinderopvang indien een medewerker wordt verdacht van een geweld- of zedendelict. Deze meldplicht houdt in dat houders van kinderopvangorganisaties verplicht zijn om te overleggen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs bij aanwijzingen van een geweld- of zedendelict door een medewerker. Indien na dit overleg het vermoeden blijft bestaan heeft de houder ook een aangifteplicht. Ook medewerkers hebben een aangifteplicht indien het vermoeden de houder zelf betreft. Zij hebben ook de mogelijkheid om contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

Dit protocol is speciaal toegeschreven op de kinderopvangbranche en is bedoeld voor iedereen die erin werkzaam is. Ieder deel in dit protocol is in beginsel van toepassing op verschillende situaties, hoewel niet altijd direct duidelijk hoeft te zijn welk deel van dit protocol moet worden ingezet. Het kan immers zijn dat er signalen bij een kind worden geconstateerd, maar niet duidelijk is of er thuis iets aan de hand is of dat er juist op de opvang iets is gebeurd. Daarom is stap 1 altijd: in kaart brengen van signalen. Door één protocol te hanteren wordt heel veel informatie op één plek verzameld.

NB. In dit protocol wordt meermaals gesproken over beroepskracht. Hier kan pedagogisch medewerker of gastouder gelezen worden tenzij expliciet anders vermeld staat.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de *af*wezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers

dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Vertrouwensinspecteur

Meldplicht

Binnen Kinderdagverblijf De Kei en gastouderbureau Roos staat de veiligheid van kinderen altijd voorop. Wanneer er een vermoeden bestaat van grensoverschrijdend gedrag, mishandeling of (mogelijk) seksueel misbruik door een medewerker, stagiair, vrijwilliger of andere met taken belaste persoon, geldt een wettelijke meldplicht.

Handelswijze

1. Signalen herkennen en serieus nemen
Iedere medewerker is verplicht alert te zijn op signalen van mogelijk grensoverschrijdend gedrag. Voorbeelden zijn:

- Ongepast lichamelijk contact
- Ongepaste opmerkingen
- Onverklaarbare angst of gedragsverandering bij een kind
- Meldingen of vermoedens van ouders of collega’s

2. Overlegplicht met de vertrouwensinspecteur

Medewerker en gastouder is verplicht onverwijld contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.
De vertrouwensinspecteur:

- Luistert naar de melding
- Adviseert over vervolgstappen
- Beoordeelt of er aangifte moet worden gedaan
- Kan doorverwijzen naar de zedenpolitie
-

3. Melding en/of aangifte

Afhankelijk van het advies van de vertrouwensinspecteur:

- Wordt er een melding gedaan bij de Inspectie
- Of wordt er aangifte gedaan bij de politie. Bij een vermoeden van een zedenmisdrijf is aangifte verplicht.

4. Maatregelen binnen de organisatie

De medewerker waarover de melding gaat wordt direct uit de situatie gehaald, bijvoorbeeld door:

- Schorsing
- Niet meer op de groep laten werken
- Tijdelijke non-actiefstelling

Dit gebeurt om de veiligheid van kinderen te waarborgen.

5. Documentatie

Alle stappen worden zorgvuldig vastgelegd in een beveiligd dossier, conform privacywetgeving. Iedere medewerker is verplicht onmiddellijk melding te maken bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag. Het niet melden van vermoedens is in strijd met de wet en het interne beleid.
De medewerker volgt altijd de instructies van de vertrouwensinspecteur.

Overzicht wettelijk verplichte stappen

Stap 1

- In kaart brengen van signalen

Kindcheck

De beroepskracht:
- observeert het kind
- brengt signalen in kaart
- voert een Kindcheck uit
- zorg bespreken met aandachtsfunctionaris en betrokkenen
- documenteert

Stap 2

- Collegiale consultatie

Bij twijfel: Veilig Thuis (anoniem)
Bij twijfel: letseldeskundige

De beroepskracht en/of de aandachtsfunctionaris:
- bespreekt signalen met collega's/bemiddelingsmedewerker
- vraagt advies bij de aandachtsfunctionaris
- vraagt advies bij Veilig Thuis
- schakelt indien nodig, een letseldeskundige in
- documenteert

Stap 3

- Gesprek met betrokkene(n) en (indien van toepassing) kind

De beroepskracht en/of de aandachtsfunctionaris:
- voert het gesprek met de betrokkene(n)/kind
- documenteert

Stap 4

- Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Gebruik het afwegingskader
Bij twijfel: altijd Veilig Thuis

De beroepskracht en/of de aandachtsfunctionaris:
- Voert de beoordeling van de veiligheidssituatie uit, en beantwoordt de 5 vragen van het **afwegingskader**
- neemt bij twijfel contact op met Veilig Thuis
- beslist over wel/niet naar stap 5
- documenteert

De aandachtsfunctionaris
- doet bij doorgaan naar stap 5 de melding

Stap 5

- Beslissen met Veilig Thuis

De aandachtsfunctionaris
- Doorloopt met Veilig Thuis de laatste 3 vragen van het afwegingskader
- documenteert de vervolgstappen

Afweging 1

- Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid

De aandachtsfunctionaris
- documenteert de vervolgstappen

Afweging 2

- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

De aandachtsfunctionaris
- documenteert de vervolgstappen

Omschrijving van de stappen

In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de stappen van de meldcode binnen Kinderdagverblijf de Kei en Gastouderbureau Roos worden gezet:

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De beroepskracht brengt met ondersteuning van de aandachtsfunctionaris de signalen die huiselijk geweld of kindermishandeling doen vermoeden in kaart. Hierbij wordt uitgegaan van de signalen die de beroepskracht bij het kind of de interactie tussen ouder en kind waarneemt. Voor het in kaart brengen van signalen kan gebruik worden gemaakt van een signaallijst (infomap bij de Kei). Deze signaal lijst kan als hulpmiddel dienen om een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling te onderbouwen.

Het is gebruikelijk om in deze stap in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten, tijdens een gepland observatiegesprek met ouders of op een ander gepland moment. Hierbij gaat het vooral om het benoemen van feitelijkheden en zaken die opvallen. Daarnaast kan het kind in de groep geobserveerd worden alsook de ouder met het kind tijdens contactmomenten.

De beroepskracht doet een kindcheck op het moment dat er, vanwege de situatie van een volwassene (bijvoorbeeld een ouder), zorgen zijn dat deze volwassene onvoldoende veiligheid kan bieden aan het kind en de mogelijk andere aanwezige minderjarige kinderen.

Bij signalen/vermoedens van eergerelateerd geweld vragen de beroepskracht en aandachtsfunctionaris altijd direct advies aan Veilig Thuis.

De in kaart gebrachte signalen, uitkomsten van de kindcheck en genomen besluiten worden door de beroepskracht en aandachtsfunctionaris concreet en objectief in het dossier gedocumenteerd.

Stap 2: Collegiale consultatie

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris doen een collegiale consultatie met de direct betrokken collega. Tijdens deze collegiale consultatie worden de in kaart gebrachte signalen en vervolgstappen besproken.
De beroepskracht en aandachtsfunctionaris zullen in deze stap op basis van anonieme cliëntgegevens advies vragen aan Veilig Thuis. Bij twijfel over letsel kan er via Veilig Thuis een letseldeskundige worden ingeschakeld.

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris documenteren in het dossier met wie er collegiale consultatie heeft plaatsgevonden (naam en functie), de uitkomst van de collegiale consultatie, genomen besluiten, het advies van Veilig Thuis en de naam en functie van de medewerker van Veilig Thuis waarmee is gesproken.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

Het gesprek met de betrokkene(n) en (indien van toepassing) het kind, worden door de beroepskracht en aandachtsfunctionaris voorbereid. Tijdens de voorbereiding stemmen de beroepskracht en aandachtsfunctionaris af wie van hen het gesprek zal leiden. Zo nodig kan er bij de voorbereiding van het gesprek (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies worden gevraagd aan Veilig Thuis.

Indien er wordt besloten om ook met het kind zelf te spreken, is het van belang dat het kind zich veilig genoeg voelt om het gesprek te voeren. Hierbij moet de afweging gemaakt worden of het in het belang van het kind zelf is om dit gesprek te voeren. Hierover kan ook advies worden gevraagd aan Veilig Thuis. Zie voor tips om in gesprek te gaan met het kind ook ‘handreiking participatie kind’

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris documenteren hetgeen wat is besproken met de betrokkene(n) en (indien van toepassing) het kind, de reactie van de betrokkene en (indien van toepassing) het kind en eventuele gemaakte afspraken, in het dossier.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Aan de hand van de in kaart gebrachte signalen, de collegiale consultatie, het advies van Veilig Thuis en het gesprek met de betrokkene(n) en (indien van toepassing) het kind, beantwoorden de beroepskracht en aandachtsfunctionaris de vijf (onderstaande) vragen van het afwegingkader. En beoordelen zij de veiligheid. Bij twijfel wordt er door de beroepskracht en aandachtsfunctionaris (op basis van anonieme cliëntgegevens) altijd (opnieuw) advies gevraagd aan Veilig Thuis.

Indien er aan de hand van het afwegingskader is besloten om naar stap 5 te gaan bereiden de beroepskracht en aandachtsfunctionaris het gesprek met de betrokkene en (indien van toepassing) het kind voor. Zo nodig kan er bij de voorbereiding van het gesprek advies worden gevraagd aan Veilig Thuis. Tijdens het gesprek met de betrokkene(n) vermeldt de aandachtsfunctionaris dat er een registratie bij Veilig Thuis zal plaatsvinden.

Bij het besluit om door te gaan naar stap 5 zal de aandachtsfunctionaris de laatste drie vragen van het afwegingskader voorbereiden en de melding (in stap 5) bij Veilig Thuis doen.

De beroepskracht en aandachtfunctionaris documenteren de vijf afwegingsvragen, het eventuele advies van Veilig Thuis (o.v.v. naam en functie gesproken medewerker), de genomen besluiten, hetgeen wat is besproken met de betrokkene(n) en (indien van toepassing) het kind en de reactie van de betrokkene en (indien van toepassing) van het kind in het dossier.

Vijf afwegingsvragen

	1	*Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?* **Nee**: Afsluiten en vastleggen in dossier. **Ja**: Ga verder met afweging 2.
Meldnorm 1	2	*Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?* **Nee**: Ga verder met afweging 3. **Ja**: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	*Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?* Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. **Nee**: Melden bij Veilig Thuis. **Ja**: Ga verder met afweging 4.
	4	*Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?* Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. **Nee**: Melden bij Veilig Thuis. **Ja**: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
	5	*Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?* Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. **Nee**: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. **Ja**: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

De aandachtsfunctionaris beslist in samenspraak met Veilig Thuis of passende en toereikende hulp bieden of organiseren (ook) tot de mogelijkheden van Kinderdagverblijf de Kei en Gastouderbureau Roos behoort. Wanneer dit het geval is, is de aandachtsfunctionaris verantwoordelijk voor het inzetten, coördineren en toezicht houden op de ingezette hulp. Wanneer de ingezette hulp onvoldoende blijkt, zal de aandachtsfunctionaris dit melden bij Veilig Thuis.

Het advies van Veilig Thuis, de genomen besluiten, de eventuele ingezette hulp en voortgang daarvan worden door de aandachtsfunctionaris gedocumenteerd in het dossier.

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

De beroepskracht van Kinderdagverblijf de Kei en Gastouderbureau Roos draagt de verantwoordelijkheid om bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling de Meldcode te starten. En om vanaf stap 1 van de Meldcode, de aandachtsfunctionaris te betrekken. De aandachtsfunctionaris is eindverantwoordelijk voor de beslissing om wel of geen melding bij Veilig Thuis te doen.

Vertrouwelijke informatie

Er wordt binnen kinderdagverblijf de Kei en gastouderbureau Roos vertrouwelijk om gegaan met informatie. Informatie wordt zonder toestemming niet gedeeld met derden.
Bij acute onveiligheid kan er zonder toestemming informatie gedeeld worden met derden.

Documenteren

Bij alle stappen in de meldcode wordt er door de beroepskracht en/of de aandachtsfunctionaris gedocumenteerd.

Beroepskrachten en aandachtsfunctionarissen documenteren in het kind dossier, dit kan zowel op papier als digitaal. Deze informatie wordt zorgvuldig opgeborgen en ouder(s) van het desbetreffende kind mogen dit op verzoek inzien.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico’s zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eergerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eergerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eergerelateerd geweld bij de politie en Veilig Thuis.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.
NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de

aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Verwijsindex risicojongeren

Kinderdagverblijf de Kei en Gastouderbureau Roos werken niet met een verwijsindex.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Om de participatie van kinderen op te nemen in uw protocol zijn de negen opgestelde actiepunten uit de *"Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling"* (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In dit protocol wordt gesproken over betrokkene(n) en kind. In stap 3 van het protocol wordt het kind *expliciet* als gesprekspartner genoemd.

2. Informatie over het proces

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris geven in een gesprek met het kind informatie over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris geven in een gesprek het kind informatie over wat veilig opgroeien is. En leggen op het niveau van het kind uit dat ze recht hebben om veilig op te groeien en wat een normale omgang tussen ouder en kind is. Om het kind te ontschuldigen zullen de beroepskracht en aandachtsfunctionaris het kind uitleggen dat het nooit schuld heeft aan de situatie.

4. Recht op eigen mening

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris informeren het kind in een gesprek over het recht om betrokken te worden het recht om een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris informeren en luisteren in een gesprek met het kind naar de visie van het kind. En hebben hierbij aandacht voor:

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De beroepskracht en aandachtsfunctionaris vragen in een gesprek met het kind naar de mening van het kind en nemen dit altijd mee in de besluitvorming.

7. Route bij disclosure

In het geval van disclosure, zullen de beroepskracht en aandachtsfunctionaris in het gesprek met het kind aangeven dat ze direct contact opnemen met Veilig Thuis. En in overleg met Veilig Thuis en het kind de vervolgstappen zullen bepalen.

8. Steun

De beroepskracht een aandachtsfunctionaris zullen na een overdracht en/of melding het kind blijven steunen, door met het kind in gesprek te blijven. De voortgang m.b.t. het welzijn van het kind zal zo nodig door de aandachtsfunctionaris worden teruggekoppeld aan Veilig Thuis.

9. Tips voor gesprek

Voor tips over gespreksvoering wordt verwezen naar “Handreiking Participatie van kinderen inde Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” (VWS, 2018).
Tevens ligt er bij de Kei een infomap met tips in het voeren van gesprekken.

Bijlage(n)

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn zijn gericht op de praktijk van de kinderopvang, bijvoorbeeld: kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, gastouderbureau, buiten/tussenschoolse opvang.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de áfwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.

	• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.

	• Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eergerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.
Voorbeelden	

Sociale kaart van Gastouderbureau Roos en Kinderdagverblijf de Kei

De aandachtsfunctionarissen bij Gastouderbureau Roos en Kinderdagverblijf de Kei zijn: Anita van Gemert-Peters, Rowan van Gemert en Iris van Gemert-van Eenbergen

Organisatie	**Politie Alarmnummer (bij noodsituaties)**
Telefoonnummer	112

Organisatie	**Politie (ook sociale jeugd- en zedenzaken)**
Telefoonnummer	112 / 0900-8844

Organisatie	**Crisisdienst Regionale Bureau Jeugdzorg (bij noodsituaties)**
Telefoonnummer	088-0666999

Organisatie	**Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling**
Naam	Veilig thuis Brabant Noordoost
Adres	Pettelaarpark 66, 5216 PP Den-Bosch
Telefoonnummer	088-2439011, voor professionals Anoniem bellen 0800-2000
Email	info.denbosch@veiligthuisob.nl
Website	www.veiligthuisoostbrabant.nl

Organisatie	**Vertrouwensinspecteur**
Telefoonnummer	0900-1113111

Organisatie	**Algemeen Maatschappelijk Werk**
Naam	Aanzet Oss
Adres	Schadewijkstraat 6 5348 BC Oss
Telefoonnummer	088-3742525

Organisatie	**Regionaal Maatschappelijk Centrum Land van Cuijk**
Adres	Bilderbeekstraat 44 5831 CX Boxmeer
Telefoonnummer	0485-722194
Website	www.rmclvc.nl
E-mailadres	rmc@rmclvc.nl

Organisatie	**Bureau Jeugdzorg Oss**
Adres	Raadhuislaan 4 5341 GM Oss
Telefoonnummer	0412-644900
Website	www.cjglandvancuijk.nl
E-mailadres	info@jeugdzorg-nb.nl

Organisatie	**GGD Hart voor Brabant**
Adres	De Valuwe 1 5431 AV Cuijk
Telefoonnummer	088-3687777
Website	www.ggdhvb.nl
E-mailadres	contact@ggdhvb.nl

Organisatie	**Jeugdgezondheidszorg - GGD**
Adres	Raadhuishof 25 5431 HR Oss
Telefoonnummer	0900-4636443
Website	www.ggdhvb.nl
E-mailadres	info@ggdhvb.nl

Organisatie	**GGZ Oost Brabant Land van Cuijk en Noord-Limburg**
Adres	Bilderbeekstraat 44 5831 CX Boxmeer
Telefoonnummer	0485-847250
Website	www.ggzoostbrabant.nl
E-mailadres	info@ggzlvc.nl

Organisatie	**Zorgadviesteam of ZAT**
Naam	Nederlands Jeugdinstituut/ Landelijk Steunpunt ZAT
Adres	Postbus 19221 3501 DE Utrecht
Telefoonnummer	030-2306481
Website	www.zat.nl
E-mailadres	infozat@nji.nl

Organisatie	**Kindertelefoon**
Adres	Postbus 891 5600 AW Eindhoven
Telefoonnummer	0800-0432
Website	www.kindertelefoon.nl
E-mailadres	landelijkbureau@kindertelefoon.nl

Organisatie	**Centrum jeugd en gezin Land van Cuijk**
Adres	Zwaanstraat 7B 5431 BP Cuijk
Telefoonnummer	0485-853333
Website	www.cjglandvancuijk.nl
E-mailadres	info-cjg@landvancuijk.nl

Praat erover…

Feiten

Effect

Zorgen

Anita, Iris en Rowan zijn de aandachtsfunctionarissen bij kindermishandeling en huiselijk geweld.

Wij dragen er zorg voor dat collega's goed op de hoogte zijn van de meldcode en weten wat ze moeten doen wanneer dit nodig mocht zijn.

Info map:

Waar: te vinden op de vlindergroep (observatiekast)
Wie: bij twijfel of voor meer informatie kan elke collega in deze map stapsgewijs de info vinden die ze nodig heeft.
Wat: meldcode – afwegingskaders – observatielijsten – contactpersonen en andere belangrijke of handige info.

Meldcode:

1. In kaart brengen van signalen
2. Overleg met collega's en eventueel Veilig Thuis
3. Gesprek met ouders
4. Weeg risico, aard en ernst af
5. Beslissen aan de hand van het afwegingskader
   - is melden noodzakelijk?
   - is hulpverlening (ook) mogelijk?

Luister naar je gevoel,
loop niet weg!
Wij als pedagogisch
medewerkers
maken al
het verschil!

Bel VEILIG THUIS bij
Vragen of wanneer je
twijfelt. DOEN!
Tel: **0800-2000**

We doen het **SAMEN**
Je staat niet alleen….